

DUTCH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Friday 21 May 2010 (afternoon)
Vendredi 21 mai 2010 (après-midi)
Viernes 21 de mayo de 2010 (tarde)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'Épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Blank page
Page vierge
Página en blanco

TEKST A

STATUS OF SFEER?

Bijna elke profvoetbalclub in West-Europa heeft er een: een (relatief) recentelijk gebouwd en soms zelfs geheel overdekt stadion. Een stad die zo iets niet heeft, telt eigenlijk niet meer mee. Zo'n modern stadion zal commercieel gezien wel een meerwaarde hebben, maar die ging wel ten koste van de typische ouderwetse onvervalste voetbalsfeer.

5 Maar zeg nou zelf: wat zijn die nieuwe stadions nu eigenlijk? In feite niet veel meer dan betonnen prefab-bouwpakketten, zonder enig gevoel voor smaak in elkaar gezet. Ze doen ons denken aan eenheidsworst en ze zijn zielloos, puur neergezet om bezoekers en genodigden, die mogen plaatsnemen in de dure skyboxen, te plezieren. Goed, de meeste stadions zijn er ook qua capaciteit op vooruitgegaan, in die zin dat er meer zitplaatsen zijn en er doorgaans
10 meer mensen in kunnen. Maar dat laatste is niet altijd waar. In geval er minder plaatsen beschikbaar zijn, worden er veel hogere toegangsprijzen gevraagd. Dat heeft als consequentie dat sommige van deze groteske stadions er financieel op achteruit gaan, omdat een groot aantal supporters de toegangsprijzen en de prijzen van seizoenabonnementen niet meer kan betalen.

15 Vraag eens aan willekeurige supporters van een voetbalclub die speelt in zo'n futuristische bouwdoos, met hoeveel plezier ze nog naar wedstrijden gaan kijken. Grote kans dat zij hun afkeer laten blijken van deze centra waar nog veel meer andere evenementen plaatsvinden en ze met weemoed beginnen te vertellen over de tijd toen stadions nog gewoon de sfeer van echt voetbal uitademden. Meestal vier aparte tribunes, waarvan elk met een eigen identiteit,
20 afhankelijk van de groep die er plaatsnam. Ook de bezoekende partij had ontzag daarvoor.

Vandaag de dag spelen in Nederland nog slechts 7 van de 38 profclubs in een stadion dat niet of nauwelijks onderhevig is aan verbouwingen of vernieuwingen sinds de jaren '90. Zelfs deze zuivere raspaarden zullen, vrees ik, vrij snel vervangen worden. Het tijdperk van authentieke voetbalaccommodaties is dan definitief afgesloten.

25 Natuurlijk, tijden veranderen en geen bouwwerk zal het tot in de eeuwigheid uithouden. Maar bij nieuwbouw van stadions kiezen beleidsbepalers en projectontwikkelaars te vaak voor status in plaats van voor sfeer.

TEKST B

**IN GESPREK MET HANS ABBING,
KUNSTSOCIOLOOG EN BEELDEND KUNSTENAAR**

Hans Abbing houdt meer van popconcerten dan van klassieke concerten. De manier van omgaan met elkaar die hij daar ervaart, mist hij in de concertzaal.

Wat is uw bezwaar tegen de klassieke concerten?

5 “Ik ben ervan overtuigd dat tachtig procent van de ‘klassieke’ luisteraars niet actief luistert, maar zich in een warm bad van muziek onderdompelt. Je moet de hele avond op dezelfde plek blijven zitten. Bij een popconcert zijn de toehoorders meer actief betrokken bij de muziek. De gedragsregels zijn veel minder streng. Dat zal bij klassieke concerten ook gebeuren, ’t is alleen een kwestie van tijd.”

Denkt u werkelijk dat die situatie zal veranderen?

10 “De vergrijzing is duidelijk. De pogingen jong publiek te trekken zijn richtingloos. Voor de toekomst zie ik verschillende lijnen. Wat al opkomt is de vervlakking. Orkesten zullen steeds meer populair repertoire spelen. Mettertijd zullen de meeste professionele orkesten verdwijnen. De leemte die zij achterlaten, wordt opgevuld door orkesten van amateurs en conservatoriumstudenten. De top blijft bestaan, maar wordt duurder en exclusiever.”

Hoe moeten we het tij keren?

15 “De beste kans bieden klassieke concerten in een lossere setting. Denk aan de volgende formule: veel eigentijds repertoire en de mogelijkheid te staan, iets te drinken, in en uit te lopen. De klassieke muziekwereld kan leren van de open, feestelijke maar ook ‘gewonere’ sfeer bij popconcerten.”

20 ***De zaal uit kunnen lopen, dat stoort toch verschrikkelijk!***

“Het stoort enigszins, maar dat is niet erg. Je geniet van de muziek als geheel. Details kun je thuis op cd horen. En bewegen is belangrijk! Die absolute stilte in concertzalen maakt klassieke concerten nodeloos moeilijk en zwaar.”

Ik ervaar concerten als oases van concentratie in een hectisch leven.

25 “U vindt de bestaande gedragscode dus prettig. Dat mag. Met u zijn er velen. Nóg wel. Maar het worden er minder. Ik beweer niet dat de traditionele klassieke concerten afgeschaft moeten worden, maar om het publiek aan te vullen en te verjongen, moeten er tegelijkertijd alternatieven komen.”

Zijn luisteraars naar klassieke muziek niet zo erg betrokken?

30 “Zij houden hun emoties in. Jongeren vinden een dergelijke houding stijf en nep – terwijl ze de muziek op zich vaak best waarderen. Dat gegeven kun je, met het oog op teruglopende bezoekers, niet naast je neerleggen. Klassieke muziek moet niet zo op een voetstuk worden geplaatst, dat maakt haar zo gewichtig.”

35 ***Anderen wijten de oorzaak van teruglopende bezoekers vaak meer aan verslechterd onderwijs dan aan de “sfeer”. Je moet er iets van snappen om het te waarderen.***

“Dat geloof ik niet. Dan zou klassiek ook niet worden gewaardeerd op radio of cd, terwijl 22 % van de jongeren thuis wél wekelijks naar klassieke muziek luistert. Nee, het is het imago dat de drempel hoog houdt. Daar moet dus iets aan gebeuren. Het is buigen of barsten.”

TEKST C

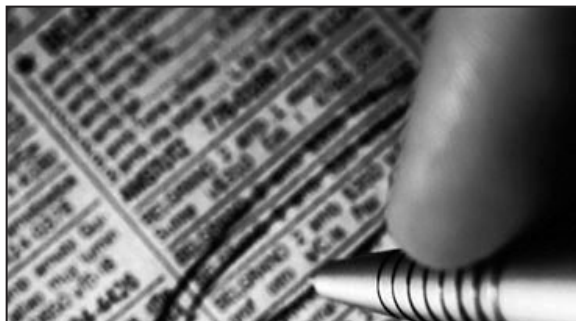
ALWEER EEN DAG

- ❶ Vanmorgen was hij al vroeg wakker. Een magnifiek gevoel. De maan lachte hem nog toe en de sterren waren in volle glorie aanwezig. Mooi vond hij dat, zo'n heldere nacht. Zo'n nacht waarop je zo het universum in kon kijken. Koud was het nog wel geweest toen hij wakker werd, maar hij was de buitenlucht gewend en had al heel wat jaartjes ervaring met zo'n situatie.
- ❷ Dag na dag, na dag, na dag. Al zeer vroeg kwam zijn omgeving tot leven. Alles en iedereen om hem heen kwetterde, tsjilpte, babbelde, kwekte, mekkerde en fluisterde. En altijd vond hij dat gezellig: te midden van een drukte van jewelste en hij in het midden als een baken van rust. Velen had hij al zien komen en gaan. Haastig en snel. Plotseling waren ze er, dan bleven ze even om vervolgens met de noorderzon te vertrekken.
- ❸ Die ervaring was voor hem een kwestie van routine geworden. Hij begreep niet dat anderen zo'n leven prettig vonden. Altijd druk, altijd in de weer, altijd bezig. Nee, hij was ervan overtuigd dat hij zijn eigen leventje toch beter had ingericht. Al moest hij toegeven dat de dagen wel op elkaar leken en dat anderen hem nogal eens negeerden of soms zelfs misbruik van hem maakten. Dat liet hij dan maar toe, zolang ze zijn rustige bestaan niet al te erg verstoorden.
- ❹ Het was nu alweer bijna middag. Langzaam begon hij zich eens uit te rekken om zijn ledematen wat zonnestrallen te laten vangen. Dat was iets wat hij zijn hele leven al probeerde: de zon vangen. Als hij die toch eens te pakken kon krijgen. Die prachtige gouden bol, die dag in dag uit op zijn ietwat kalende kruin scheen. De zon, het middelpunt van zijn wereld, het symbool van hoop en illusie. Maar nog nooit was hem dat gelukt, toch bleef hij het proberen.
- ❺ Ook vandaag weer probeerde hij de zon te vangen. Maar hij ervoer voor de zoveelste keer dat de zon aan de ene kant symbool was van hoop en illusie en aan de andere kant een symbool voor desillusie en ondergang. Elke dag, tegen de avond, moest hij toekijken hoe de zon achter de horizon verdween, zonder dat hij hem had kunnen vangen. Maar vandaag had hij een geluk bij een ongeluk, want vandaag was het schouwspel, dat het ondergaan van de zon af en toe met zich mee bracht, prachtig. Het hele kleurenspeel tussen geel en rood werd uitgevoerd, inclusief oranje. Vandaag kon hij genieten van zijn desillusie.
- ❻ Na die geweldige zonsondergang werd het al snel donker en kondigde de nacht zich aan. De wereld om hem heen ging weer naar bed, en ook hij maakte zich weer op voor een korte slaap. Morgen was er weer een dag voor hem. Misschien dat die dag weer iets nieuws zou brengen voor een machtige eik als hij.

TEKST D

Vakantiewerk

Voor jongeren is het vaak hun eerste werkervaring: een vakantiebaantje. Ook al is het soms maar voor een paar uurtjes per dag. Maar de praktijk leert dat vele scholieren zich vooraf niet goed oriënteren over wat wel en wat niet mogelijk is. Dat is jammer. Op internet zijn verschillende sites te vinden voor scholieren en studenten met nuttige adviezen en tips. Vaak wordt bijvoorbeeld een helder geschreven sollicitatiebrief gevraagd met gegevens over ervaring, vaardigheden en interesses. Die informatie ontbreekt nogal eens.

Ook is het van belang te weten wat de wettelijke voorschriften zijn voor vakantiewerk. De Nederlandse wetgeving beschermt jongeren goed. Daarin is te vinden hoeveel een werkgever moet betalen. Jongeren hebben minstens recht op het minimumjeugdloon, plus een vakantietoeslag van 8 procent. Daar moeten in een eerste gesprek dus goede afspraken over gemaakt worden. Ook over de werktijden natuurlijk. En wat ook heel duidelijk in de wet is vastgelegd: jongeren onder de 18 jaar mogen geen gevaarlijk werk doen.

Met de dalende economie is het soms lastig werk te vinden. Daarom is het verstandig niet te lang te wachten met zoeken. In de huis-aan-huis-bladen staan vaak advertenties waarin naar tijdelijke vakantiewerkers wordt gevraagd. Het is natuurlijk niet zo verstandig om te solliciteren bij een bedrijf of instelling waar iemand geen enkele affiniteit mee heeft.

Wie eenmaal een baantje heeft, moet er rekening mee houden dat er tijdens het werk ook problemen kunnen ontstaan. De baas is misschien wat minder tevreden of er ontstaat onenigheid met anderen over de manier van werken. Het is dan zaak om de situatie niet uit de hand te laten lopen. Een open gesprek met je werkgever of collega kan voor veel opheldering zorgen. Het is ten slotte in elk geval raadzaam studenten of scholieren die al vaker vakantiewerk hebben gedaan over hun ervaringen te laten vertellen.